

ПРОБЛЕМА ОПЕРАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ

Боснюк В. Ф.

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах
Національний університет цивільного захисту України
вул. Чернишевська, 94, Харків, Україна
orcid.org/0000-0003-0141-1920
bosnyk@nuczu.edu.ua*

Ключові слова: *суб'єктивне благополуччя, гедонічне благополуччя, евдемонічне благополуччя, евдемонія, гедонія.*

У роботі зауважується, що переживання благополуччя особистістю широко визнається дослідниками в якості одного з ключових, якщо не головного результативного показника в поведінкових науках, а наукове товариство так і не змогло дійти до консенсусу як його вимірювати. Така ситуація призводить до суперечливих результатів та ускладнює порівняння результатів різних досліджень. Операціоналізація психологічного благополуччя має значну практичну цінність для всієї галузі психології, оскільки дослідження показали, що різноманітні індикатори благополуччя по-різному реагують на зовнішні фактори та психологічні втручання.

Історично дебати стосуються відмінностей між гедонічними та евдемонічними підходами. Ця дискусія має як наукові, так і морально-етичні аспекти. Згідно з першим підходом існує консенсус та стверджується, що благополучна особа задоволена життям, має високий рівень позитивних емоцій та низький негативних. На відміну від існуючих моделей евдемонічного благополуччя, що пропонують різну кількість її складових компонентів, які фактично нічим не обмежені та допускають практично будь-яку операціоналізацію.

В статті показано, що, незважаючи на традиційну теоретичну відмінність між цими підходами, багато сучасних емпіричних досліджень переконливо демонструють, що їх показники вимірюють одну й ту саму психологічну конструкцію, незалежно від того, як ми її називаємо. Дослідження показують, що вони тісно пов'язані та переживаються особистістю одночасно, але при цьому люди можуть їх диференціювати. Формулюється загальний висновок, що показники гедонічного і евдемонічного благополуччя характеризують загальний єдиний фактор вищого порядку, який має різноманітні групи проявів більш нижчого рівня. Як альтернативу пропонується дослідникам розглянути евдемонічне благополуччя як причину гедонічного. Згідно з таким підходом лише суб'єктивне благополуччя є власне «благополуччям», а змінні, які входять у різні визначення евдемонії, коректніше вважати його предикторами. Це положення знаходить свій подальший розвиток у моделі евдемонічної активності К. Шелдона.

THE PROBLEM OF OPERATIONALIZATION OF PERSONALITY'S PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

Bosniuk V. F.

*Ph.D. in Psychology, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Psychology of Activities in Special Conditions
National University of Civil Defence of Ukraine
Chernishevskaya str., 94, Kharkiv, Ukraine
orcid.org/0000-0003-0141-1920
bosnyk@nuczu.edu.ua*

Key words: *subjective well-being, hedonic well-being, eudaemonic well-being, eudaemonia, hedonia.*

The article notes that researchers widely recognize the well-being of a person as one of key, or rather main, performance indicators in the behavioral sciences, but the scientific community has not reached a consensus on how to measure it. That sort of situation leads to contradictory results and makes it difficult to compare the findings of different studies. The operationalization of psychological well-being has significant practical value for the entire branch of psychology, as research showed that various indicators of well-being respond to external factors and psychological interventions differently.

Historically, the debate concerns the differences between hedonic and eudaemonic approaches. The debate has both scientific and moral-ethical aspects. According to the former approach, there is a consensus; it is also states that a happy person is satisfied with life, has a high level of positive emotions, and a low level of negative ones. It differs from the available models of eudaemonic well-being, which contains different number of its constituent components that are unlimited and allow for any kind of operationalization.

The article shows that despite the traditional theoretical distinction between the above approaches, many modern empirical studies convincingly demonstrate that their indicators measure the same psychological construct, regardless of its definition. Research papers emphasize that they are closely related and are experienced by an individual simultaneously, while people can differentiate between them.

It is formulated a general conclusion that indicators of hedonic and eudaemonic well-being characterize a common single factor of a higher order, which has various groups of manifestations of a lower level. Alternatively, researchers are proposed to consider eudaemonic well-being as a cause of hedonic well-being. According to the approach, only subjective well-being is “well-being”, and the variables that are included in various definitions of eudaemonia are more correctly considered as its predictors. This position finds its further development in K. Sheldon’s eudaemonic activity model.

Постановка проблеми. Дослідження благополуччя, як і будь-якого іншого психологічного конструкту, вимагає чіткої концепції та зрозумілої теорії. Концепція описує складові конструкту та особливості їх вимірювання, а теорія займається поясненням та прогнозуванням описаних явищ. Чіткі та стислі концепції повинні передувати теоріям, тому що ми повинні знати, що ми намагаємося оцінити і як ми збираємося це виміряти, перш ніж проводити дослідження, для того щоб потім спробувати це пояснити або передбачити. Ясні концепції

психологічних конструктів є надважливими, оскільки, якщо різні дослідники вивчаючи одну й ту саму психологічну конструкцію, але не використовують при цьому однакові психодіагностичні міри, що засновані на еквівалентних концепціях, то порівняння таких результатів буде складним або взагалі неможливим. Тобто нам потрібна чітка і стисла концепція психологічного благополуччя, перш ніж проводити дослідження з перевірки теорії.

На жаль, однією з невіршених проблем дослідження благополуччя залишається відсутність

консенсусу щодо її концепції. Основні дебати стосуються відмінностей між гедонічними та евдемонічними підходами. Хоча їх іноді й називають теоріями благополуччя, вони насправді не є такими, тому що не пояснюють та не прогнозують явище, а просто описують різні підходи до способів операціоналізації та вимірювання психологічного конструкту. Ця дискусія має як наукові, так і морально-етичні аспекти.

Існує багато операційних визначень благополуччя [11], які описуються більш конкретними поняттями. М. Лінтон з колегами [22] у своєму мета-аналізі виявили 99 показників благополуччя, в яких використовувалось 196 параметрів. Окрім того, вони підкреслили, що існує разюча мінливість між використовуваними психодіагностичними інструментами, науковці не можуть чітко визначити, на якій теорії базується операціоналізація благополуччя в їх роботі, найбільш згадуваними теоріями були модель суб'єктивного благополуччя Е. Дінера та визначення психологічного здоров'я згідно ВООЗ.

Склалася парадоксальна ситуація: переживання благополуччя особистістю широко визнається дослідниками в якості одного з ключових, якщо не головного результативного показника в поведінкових науках, а наукове товариство так і не змогло дійти до консенсусу як його операціоналізувати.

Мета статті полягає в аналізі підходів щодо операціоналізації психологічного благополуччя та їх здійсненій емпіричній перевірці.

Результати дослідження. У гедоністичних концепціях суб'єктивно благополучна особа: задоволена життям (показник когнітивного компоненту), має високий рівень позитивних емоцій та низький негативних (два незалежні аспекти афективної оцінки) [4]. Вважається, що кожна складова сама собою цінна з точки зору розуміння благополуччя. Наприклад, деякі психокорекційні втручання націлені здебільшого на зменшення негативного афекту, а інші, навпаки, спрямовані на посилення позитивних емоцій [38]. Іноді зустрічаються роботи, в яких загальну оцінку задоволеності життям дослідники розділяють на судження індивідів щодо конкретних аспектів життя (кар'єра, сім'я, здоров'я тощо) [41]. В даному випадку кількість елементів збільшується, хоча фактично структура залишається із трьох основних компонентів.

Когнітивний аспект оснований на суб'єктивному порівнянні поточного життя зі своїм бажаним ідеалом. Людина з високою оцінкою вважає, що її намічені цілі та бажання значною мірою реалізуються та досягаються. Показано, що розмір ефекту впливу настрою та праймінгу

на задоволеність життям відносно низький [18; 35]. Оцінка в основному формується з глобальної інформації, зокрема, наскільки успішна людина у важливих сферах життя [36], на відміну від афективного компоненту суб'єктивного благополуччя, емоційні прояви якого виступають реакцією на конкретні події та дії. Відповідно афективний компонент, який відображає особливості переживання приємних та неприємних відчуттів, більш мінливий в порівнянні з когнітивним. Людина з високою оцінкою за даним аспектом відчуває позитивний баланс емоцій у своєму житті. Окрім модальності, афективний компонент характеризується ще й частотою, інтенсивністю та рівнем збудження [36].

Позитивні та негативні афекти – це різні, хоча й не повністю незалежні аспекти суб'єктивного благополуччя [36]. Кореляція між ними, як правило, має негативний знак, але може широко варіювати в залежності від вибірки [30; 34]. Інша складова суб'єктивного благополуччя – задоволеність життям, здебільшого, позитивно корелює з позитивним афектом та зворотно з негативним [10; 16; 19].

Можна стверджувати, що у дослідників існує певна ступінь консенсусу щодо гедонічної концепції суб'єктивного благополуччя, яка емпірично підтверджена різноманітними дослідженнями в тому числі і мета-аналізом [3] та не викликає суперечок, а відмінності між її елементами використовувались в якості фундаментальних передумов дослідження

Евдемонічні концепції благополуччя підкреслюють ідею, що «ми процвітаємо, коли повністю реалізуємо наші людські здібності» [14, с. 25]. Цю концепцію можна історично віднести до «Нікомахової етики» Арістотеля, написаної в 350 р. до н.е., в якій він використав термін евдемонія для позначення, насамперед, ідеї про те, що «гарне життя» передбачає «досягнення найкращого кожного з нас відповідно до своїх унікальних талантів та здібностей» [27, с. 153] або «життя, яке зумовлене самоістиною та особистісною відповідальністю» [27]. Існуючі підходи до вивчення евдемонічного благополуччя пропонують різну кількість її складових компонентів, які фактично нічим не обмежені та допускають практично будь-яку операціоналізацію. В психологічній літературі евдемонічне благополуччя було представлене щонайменше 45 різними способами, використовуючи при цьому мінімум 63 параметри [24]. Ці різноманітні вимірювання підходи часто не співпадають та суперечать один одному, що призводить до суперечливих результатів та ускладнює порівняння результатів досліджень.

Перенесення концепції евдемонічного благополуччя з філософії в психологію залишається

проблематичним через відсутність консенсусу серед дослідників евдемонії щодо того, як його визначити та виміряти [1, с. 209; 20]. Відносно недавній огляд досліджень евдемонічного благополуччя повідомив про існування 11 різних концепцій, в які включені різні комбінації 12 основних складових [17]. Наприклад, модель К. Ріфф [29] пропонує шість компонентів: самоприйняття, позитивні відносини з іншими, особистісне зростання, життєві цілі, управління оточенням і автономія. Модель К. Кіза [21] складається із п'яти аспектів соціального благополуччя: прийняття, реалізація, внесок, узгодженість та інтеграція. Модель Р. Райана і Е. Дісі [28] зосереджується на трьох компонентах самодетермінації: автономії, компетентності та зв'язках з іншими людьми. Ці складові перетинаються з моделями К. Ріфф та К. Кіза. Інша модель [15] пропонує чотири окремі домени благополуччя, які вкладені один в одного: суб'єктивна сфера (щастя і задоволеність життям), здоров'я та функціонування (біологічне та психологічне благополуччя), матеріальні та соціальні аспекти, а також цінності та ідеологія особистості (морально-етична складова). Модель PERMA М. Селігмана [31] пропонує п'ять компонентів благополуччя: позитивні емоції, залученість, відносини, сенс та досягнення [огляд додаткової концепції в 17]. Серед всіх запропонованих показників евдемонічного благополуччя модель К. Ріфф була найчастіше предметом емпіричного дослідження як щодо її психометричних властивостей, так і прогностичної корисності [29].

Однією з наскрізних особливостей, що притаманна більшості сучасних визначень евдемонії, є виключення гедонічного компоненту із її складових [6]. Евдемонічне благополуччя часто протиставляється гедонічному. На відміну від евдемонії, ідеї гедоністичних філософів благополуччя, таких як Арістипп, Бентам, Мілль, були зосереджені на переконанні, що особистісне задоволення є найвищим благом [33]. Хоча у ранніх роботах, що досліджували психологічні аспекти щастя, не обговорювалося розрізнення гедонії та евдемонії [2; 8; 42]. На даному етапі розвитку науки про психологічне благополуччя ці два підходи часто теоретично порівнюють та протиставляють.

Емпіричні дослідження відмінностей між евдемонічним і гедонічним благополуччям встановили ряд особливостей. По-перше, існують багаточисленні переконливі докази, що евдемонічне і гедонічне благополуччя тісно пов'язані між собою та переживаються особистістю одночасно. Наприклад, А. Ватерман [40] виявив, що особистісна поведінкова зрілість як індикатор евдемонії пов'язана з гедонічним задоволенням від цієї активності з кореляцією від 0,71 до 0,86. У трьох наступних дослідженнях А. Ватерман з колегами

[39] виявили подібні взаємозв'язки між почуттям особистісної зрілості та гедонічним задоволенням у діапазоні від 0,83 до 0,87, що вказує на те, що ці два показники на рівні станів, які переживаються людиною під час певної діяльності, мають значну спільну дисперсію, що перебивається в діапазоні приблизно від 68% до 76%.

Хоча ці концепції кореляційно дуже тісно пов'язані між собою, методи факторного аналізу даних демонструють статистичний поділ гедонічних та евдемонічних показників. Так, виявлена двофакторна структура у 14 змінних, які операционалізують евдемонічне та гедонічне благополуччя [13]. Ці латентні фактори на вибірці дорослих американців сильно корелювали між собою на рівні $r = 0,78$ і дуже сильно на вибірці студентської молоді – $r = 0,92$. У аналогічних дослідженнях із Великобританії А. Лінлі з колегами [25] виявили також двофакторне навантаження для гедонічних і евдемонічних показників благополуччя. Кореляція між факторами склала 0,76. Подібні моделі були перевірені та відтворені в межах різноманітних груп населення [9; 26]. Нарешті, група вчених [6] досліджували структуру психологічного благополуччя в комплексному міжнародному дослідженні, в якому брали участь понад 100 країн. Вони для опису гедонії діагностували показники суб'єктивного благополуччя моделі Е. Дінера, а евдемонії – модель психологічного благополуччя К. Ріфф. За результатами дослідження, як загальна однофакторна модель, так і двофакторна емпірично добре описували дані. Встановлена кореляція 0,96 між показниками гедонії та евдемонії свідчить про 92% спільну дисперсію цих конструктів [6]. Очевидно, що евдемонія та гедонія тісно пов'язані між собою.

Ф. Чен з колегами [37] для вивчення структури психологічного благополуччя використали більш складну аналітичну техніку – дослідили біфакторну модель. Вона призначена для вивчення багатовимірних конструкцій та надає можливість одночасно оцінити як спільну дисперсію для всіх елементів конструкту (загальний фактор благополуччя), так і виявити унікальну дисперсію окремих груп компонентів (евдемонічне та гедонічне благополуччя) після врахування спільної мінливості. Тобто в біфакторній моделі оцінка кожної змінної залежить як від загального, так і від конкретного фактору. Відповідно, вона призводить до більшої концептуальної ясності, ніж альтернативні структури моделей CFA [7]. В результаті науковці підтвердили біфакторну модель психологічного благополуччя. Був виявлений спільний загальний фактор та два специфічних, кожен з яких продемонстрував прогностичну силу незалежно від дисперсії загального фактору [37].

Вищезазначені емпіричні докази щодо відмінності евдемонічного благополуччя від гедонічного спровокували триваючі дебати щодо користі евдемонії як концепції в психології благополуччя.

Так, К. Шелдон [32] вважає, що лише суб'єктивне благополуччя є власне «благополуччям», а змінні, які входять у різні визначення евдемонії, коректніше вважати його предикторами. Це положення знаходить свій подальший розвиток у моделі евдемонічної активності [24]. Він критикує концепцію «евдемонічного благополуччя», стверджуючи що оригінальне значення терміну «*eudaimonia*», запропоноване Арістотелем, було перекручене дослідниками. Психологи допускають серйозну категоріальну помилку, пов'язуючи поняття «евдемонія» та «благополуччя». Евдемонія в початковому розумінні не була почуттям, психологічним станом або типом благополуччя, дане поняття відносилось до певних способів мислення, поведінки, способів життя, які в подальшому можуть впливати або сприяти благополуччю. Нездатність дослідників провести ці відмінності сприяло «розмиттю» наукової точності та втраті можливості зрозуміти, як в дійсності відбуваються позитивні зміни.

Т. Кашдан та його колеги [20] стверджують, що філософські відмінності гедонічного благополуччя від евдемонічного досить складно перенести в психологічну науку, і представляють ряд критичних зауважень на підтримку цього аргументу. А саме, що у сфері евдемонічного благополуччя відсутні стислі концептуальні та операціональні визначення, а існуючі стратегії вимірювання не в змозі повністю охопити концепцію евдемонії запропоновану Арістотелем. З подібною критикою виступають В. Хута та А. Ватерман [17; 39], які стверджують, що дослідження евдемонії страждають від відсутності об'єднуючої теорії, яка б змогла охоплювала її численні складові. При цьому вони припускають, що така теорія все одно була б проблемагичною, враховуючи різноманітність показників та безумовну втрату інформації, яка виникла б у результаті єдиної концепції евдемонічного благополуччя. Адекватні рішення цих проблем ще належить знайти.

Також автори дискусій про відмінності між гедонічним та евдемонічним благополуччям приховано або відверто припускають, що існує між ними «моральна ієрархія» [20]. Стверджується, що евдемонічне благополуччя є більш зріле, дійсне, етичне, добротесне, автентичне, ніж гедо-

нічне [14; 31; 39]. Такі дебати, в яких гедонічне благополуччя займає нижчі рівні цієї ієрархії, є сумнівними, враховуючи численні дослідження, які вказують на широкі переваги суб'єктивного благополуччя в багатьох сферах життя та діяльності людини. Його високий рівень асоціюється з громадською активністю, більшою товариськістю та стабільними соціальними відносинами, успіхами на роботі, продуктивністю, кращим матеріальним доходом, тривалістю шлюбу, фізичним здоров'ям, і навіть з довголіттям. Іншими словами, суб'єктивне благополуччя – це не просто тривіальна міра «хорошого самопочуття», швидше цей показник вказує на стан розуму, який відіграє вирішальну роль у адаптивному функціонуванні людей [12]. Нещодавно Організація Об'єднаних Націй ухвалила резолюцію, в якій говориться, що щастя громадян (суб'єктивне благополуччя – його науковий еквівалент) має бути пріоритетом урядів держав [5].

Висновки. Огляд досліджень різноманітних операціоналізацій як евдемонічного, так і гедонічного благополуччя, а також здійсненої їх категоризації демонструє безперспективність намірів знайти чіткі відмінності між різними «видами» благополуччя. Незважаючи на традиційну філософську відмінність між цими підходами, багато сучасних досліджень переконливо демонструють, що їх показники вимірюють одну й ту саму психологічну конструкцію, незалежно від того, як ми її називаємо. Емпіричні дослідження показують, що вони тісно пов'язані, але при цьому люди можуть їх диференціювати. Один із висновків, який можна зробити, полягає в тому, що показники так званих гедонічного благополуччя (щастя, позитивні емоції, задоволеність життям) і евдемонічного (особистісна зрілість, осмисленість життя) характеризують загальний єдиний фактор вищого порядку, який має різноманітні групи проявів більш нижчого рівня [6; 28]. Альтернативна позиція – прояви евдемонічного благополуччя виступають предикторами гедонічного [24], при цьому це не означає, що це різні «види» благополуччя [23]. Згідно з таким підходом, саме суб'єктивне благополуччя є істинним показником позитивного функціонування особистості.

Результати проведеного теоретичного дослідження диктують необхідність додаткових емпіричних досліджень з метою перевірки двох альтернативних позицій щодо співвідношення евдемонічного та гедонічного благополуччя, що виступає перспективою нашого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Biswas-Diener R., Kashdan T. B., King L. A. Two traditions of happiness research, not two distinct types of happiness. *The Journal of Positive Psychology*. 2009. Vol. 4, no. 3. P. 208–211. URL: <https://doi.org/10.1080/17439760902844400>
2. Brickman P., Campbell D. Hedonic relativism and planning the good society. *Adaptation level theory: A symposium*. New York, 1971. P. 287–302.

3. Busseri M. A. Examining the structure of subjective well-being through meta-analysis of the associations among positive affect, negative affect, and life satisfaction. *Personality and Individual Differences*. 2018. Vol. 122. P. 68–71. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.10.003>
4. Diener E. Subjective well-being. *Psychological Bulletin*. 1984. Vol. 95, no. 3. P. 542–575. URL: <https://doi.org/10.1037/0033-2909.95.3.542>.
5. Diener E., Diener C. Governments testing well-being initiatives. *APS Observer*. URL: <http://www.psychologicalscience.org/observer/governments-testing-well-being-initiatives>
6. Different types of well-being? A cross-cultural examination of hedonic and eudaimonic well-being / D. J. Disabato et al. *Psychological Assessment*. 2016. Vol. 28, no. 5. P. 471–482. URL: <https://doi.org/10.1037/pas0000209>
7. Dunn K. J., McCray G. The Place of the Bifactor Model in Confirmatory Factor Analysis Investigations Into Construct Dimensionality in Language Testing. *Frontiers in Psychology*. 2020. Vol. 11. URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01357>
8. Easterlin R. Does Economic Growth Improve the Human Lot? Some Empirical Evidence. *Nations and Households in Economic Growth* / ed. by P. David, M. Reder. New York, 1974. P. 89–125. URL: <https://doi.org/10.1016/b978-0-12-205050-3.50008-7>
9. Evaluation of the mental health continuum–short form (MHC–SF) in setswana-speaking South Africans / C. L. M. Keyes et al. *Clinical Psychology & Psychotherapy*. 2008. Vol. 15, no. 3. P. 181–192. URL: <https://doi.org/10.1002/cpp.572>
10. Extremera N., Rey L. Ability emotional intelligence and life satisfaction: Positive and negative affect as mediators. *Personality and Individual Differences*. 2016. Vol. 102. P. 98–101. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.06.051>.
11. Fisher C. D. Conceptualizing and measuring wellbeing at work. *Work and wellbeing* / ed. by P. Y. Chen, C. L. Cooper. 2014. P. 9–33. URL: <https://doi.org/10.1002/9781118539415.wbwell018>
12. Fredrickson B. L. The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*. 2001. Vol. 56, no. 3. P. 218–226. URL: <https://doi.org/10.1037/0003-066x.56.3.218>
13. Gallagher M. W., Lopez S. J., Preacher K. J. The Hierarchical Structure of Well-Being. *Journal of Personality*. 2009. Vol. 77, no. 4. P. 1025–1050. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2009.00573.x>.
14. Haybron D. M. Happiness, the Self and Human Flourishing. *Utilitas*. 2008. Vol. 20, no. 1. P. 21–49. URL: <https://doi.org/10.1017/s0953820807002889>.
15. Henriques G., Kleinman K., Asselin C. The Nested Model of Well-Being: A Unified Approach. *Review of General Psychology*. 2014. Vol. 18, no. 1. P. 7–18. URL: <https://doi.org/10.1037/a0036288>
16. How Is Emotional Intelligence Linked to Life Satisfaction? The Mediating Role of Social Support, Positive Affect and Negative Affect / F. Kong et al. *Journal of Happiness Studies*. 2019. Vol. 20, no. 8. P. 2733–2745. URL: <https://doi.org/10.1007/s10902-018-00069-4>
17. Huta V., Waterman A. S. Eudaimonia and Its Distinction from Hedonia: Developing a Classification and Terminology for Understanding Conceptual and Operational Definitions. *Journal of Happiness Studies*. 2014. Vol. 15, no. 6. P. 1425–1456. URL: <https://doi.org/10.1007/s10902-013-9485-0>
18. Jayawickreme E., Tsukayama E., Kashdan T. B. Examining the effect of affect on life satisfaction judgments: A within-person perspective. *Journal of Research in Personality*. 2017. Vol. 68. P. 32–37. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2017.04.005>
19. Jovanović V., Joshanloo M. The Contribution of Positive and Negative Affect to Life Satisfaction across Age. *Applied Research in Quality of Life*. 2021. Vol. 17. P. 511–524. URL: <https://doi.org/10.1007/s11482-020-09903-5>
20. Kashdan T. B., Biswas-Diener R., King L. A. Reconsidering happiness: the costs of distinguishing between hedonics and eudaimonia. *The Journal of Positive Psychology*. 2008. Vol. 3, no. 4. P. 219–233. URL: <https://doi.org/10.1080/17439760802303044>
21. Keyes C. L. M. Social Well-Being. *Social Psychology Quarterly*. 1998. Vol. 61, no. 2. P. 121–140. URL: <https://doi.org/10.2307/2787065>
22. Linton M. J., Dieppe P., Medina-Lara A. Review of 99 self-report measures for assessing well-being in adults: exploring dimensions of well-being and developments over time. *BMJ Open*. 2016. Vol. 6, no. 7. P. e010641. URL: <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015-010641>
23. Maddux J. E. Subjective well-being and life satisfaction: An introduction to conceptions, theories, and measures. *Subjective Well-Being and Life Satisfaction* / ed. by J. E. Maddux. New York, 2018. P. 3–31
24. Martela F., Sheldon K. M. Clarifying the Concept of Well-Being: Psychological Need Satisfaction as the Common Core Connecting Eudaimonic and Subjective Well-Being. *Review of General Psychology*. 2019. Vol. 23, no. 4. P. 458–474. URL: <https://doi.org/10.1177/1089268019880886>

25. Measuring happiness: The higher order factor structure of subjective and psychological well-being measures / P. A. Linley et al. *Personality and Individual Differences*. 2009. Vol. 47, no. 8. P. 878–884. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2009.07.010>
26. Robitschek C., Keyes C. L. M. Keyes's model of mental health with personal growth initiative as a parsimonious predictor. *Journal of Counseling Psychology*. 2009. Vol. 56, no. 2. P. 321–329. URL: <https://doi.org/10.1037/a0013954>
27. Ruini C., Ryff C. D. Using Eudaimonic Well-being to Improve Lives. *The Wiley Handbook of Positive Clinical Psychology*. Chichester, UK, 2016. P. 153–166. URL: <https://doi.org/10.1002/9781118468197.ch11>
28. Ryan R. M., Deci E. L. *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. Guilford Publications, 2017.
29. Ryff C. D. Psychological Well-Being Revisited: Advances in the Science and Practice of Eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*. 2014. Vol. 83, no. 1. P. 10–28. URL: <https://doi.org/10.1159/000353263>
30. Schimmack U. Methodological issues in the assessment of the affective component of subjective well-being. *Oxford handbook of methods in positive psychology* / ed. by A. D. Ong, M. H. M. van Dulmen. 2007. P. 96–110.
31. Seligman M. E. P. *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being*. Free Press, 2011.
32. Sheldon K. M. Putting eudaimonia in its place: On the predictor, not the outcome, side of the equation. *Handbook of eudaimonic wellbeing* / ed. by J. Vittersø. New York, 2016. P. 531–541. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-42445-3_36
33. Tatarikiewicz W. *Analysis of happiness*. The Hague: Martinus Nijhoff, 1976. 356 p.
34. Tay L., Kuykendall L. Why Self-Reports of Happiness and Sadness May Not Necessarily Contradict Bipolarity: A Psychometric Review and Proposal. *Emotion Review*. 2016. Vol. 9, no. 2. P. 146–154. URL: <https://doi.org/10.1177/1754073916637656>
35. The effect of mood on judgments of subjective well-being: Nine tests of the judgment model / S. C. Y. Yap et al. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2017. Vol. 113, no. 6. P. 939–961. URL: <https://doi.org/10.1037/pspp0000115>.
36. Tov W. Well-being concepts and components. *Handbook of well-being* / ed. by E. Diener, S. Oishi, L. Tay. Salt Lake City, 2018. URL: <http://nobascholar.com>
37. Two Concepts or Two Approaches? A Bifactor Analysis of Psychological and Subjective Well-Being / F. F. Chen et al. *Journal of Happiness Studies*. 2013. Vol. 14, no. 3. P. 1033–1068. URL: <https://doi.org/10.1007/s10902-012-9367-x>
38. van Zyl L. E., Rothmann S. Towards happiness interventions: construct clarification and intervention methodologies. *Journal of Psychology in Africa*. 2014. Vol. 24, no. 4. P. 327–341. URL: <https://doi.org/10.1080/14330237.2014.980621>
39. Waterman A. S. Reconsidering happiness: a eudaimonist's perspective. *The Journal of Positive Psychology*. 2008. Vol. 3, no. 4. P. 234–252. URL: <https://doi.org/10.1080/17439760802303002>
40. Waterman A. S. Two conceptions of happiness: Contrasts of personal expressiveness (eudaimonia) and hedonic enjoyment. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1993. Vol. 64, no. 4. P. 678–691. URL: <https://doi.org/10.1037/0022-3514.64.4.678>
41. Weinberg M. K., Seton C., Cameron N. The Measurement of Subjective Wellbeing: Item-Order Effects in the Personal Wellbeing Index–Adult. *Journal of Happiness Studies*. 2016. Vol. 19, no. 1. P. 315–332. URL: <https://doi.org/10.1007/s10902-016-9822-1>
42. Wilson W. R. Correlates of avowed happiness. *Psychological Bulletin*. 1967. Vol. 67, no. 4. P. 294–306. URL: <https://doi.org/10.1037/h0024431>

REFERENCES

1. Biswas-Diener, R., Kashdan, T. B., & King, L. A. (2009). Two traditions of happiness research, not two distinct types of happiness. *The Journal of Positive Psychology*, 4(3), 208–211.
2. Brickman, P., & Campbell, D. T. (1971). Hedonic relativism and planning the good society. In M. H. Appley (Ed.), *Adaptation level theory: A symposium* (pp. 287–302). New York: Academic Press.
3. Busseri, M. (2018). Examining the structure of subjective well-being through meta-analysis of the associations among positive affect, negative affect, and life satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 122, 68–71.
4. Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95, 542–575.
5. Diener, E., & Diener, C. (2017, April). Governments testing well-being initiatives. *APS Observer*, 30(4). Retrieved from www.psychologicalscience.org/observer/governments-testing-well-being-initiatives

6. Disabato, D. J., Goodman, F. R., Kashdan, T. B., Short, J. L., & Jarden, A. (2016). Different types of well-being? A cross-cultural examination of hedonic and eudaimonic well-being. *Psychological Assessment*, 28, 471–482.
7. Dunn, K.J., McCray G. (2020) The Place of the Bifactor Model in Confirmatory Factor Analysis Investigations Into Construct Dimensionality in Language Testing. *Front. Psychol.* 11:1357. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01357>
8. Easterlin, R. A. (1974). Does economic growth improve the human lot? Some empirical evidence. In P.A. David & M.W. Reder (Eds.), *Nations and households in economic growth* (pp. 89–125). New York : Academic Press.
9. Keyes, C. L., Wissing, M., Potgieter, J. P., Temane, M., Kruger, A., & van Rooy, S. (2008). Evaluation of the mental health continuum-short form (MHC-SF) in Setswana-speaking South Africans. *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 15, 181–192.
10. Extremera, N., & Rey, L. (2016). Ability emotional intelligence and life satisfaction: Positive and negative affect as mediators. *Personality and Individual Differences*, 102, 98–101. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.06.051>
11. Fisher, C. D. (2014). Conceptualizing and measuring wellbeing at work. In P. Y. Chen & C. L. Cooper (Eds.), *Work and wellbeing* (pp. 9–33). Wiley Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781118539415.wbwell018>
12. Fredrickson, B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218–226.
13. Gallagher, M. W., Lopez, S. J., & Preacher, K. J. (2009). The hierarchical structure of well-being. *Journal of Personality*, 77(4), 1025–1050.
14. Haybron, D. M. (2008). Happiness, the self and human flourishing. *Utilitas*, 20(1), 21–49.
15. Henriques, G., Kleinman, K., & Asselin, C. (2014). The nested model of well-being: A unified approach. *Review of General Psychology*, 18(1), 7–18. <https://doi.org/10.1037/a0036288>
16. Kong, F., Gong, X., Sajjad, S., Yang, K., & Zhao, J. (2019). How is emotional intelligence linked to life-satisfaction? The mediating role of social support, positive affect and negative affect. *Journal of Happiness Studies*, 20, 2733–2745. <https://doi.org/10.1007/s10902-018-00069-4>
17. Huta, V., & Waterman, A. S. (2014). Eudaimonia and its distinction from hedonia: Developing a classification and terminology for understanding conceptual and operational definitions. *Journal of Happiness Studies*, 15(6), 1425–1456.
18. Jayawickreme, E., Tsukayama, E., & Kashdan, T. B. (2017). Examining the effect of affect on life satisfaction judgments: A within-person perspective. *Journal of Research in Personality*, 68, 32–37.
19. Jovanović, V., Joshanloo, M. (2021). The Contribution of Positive and Negative Affect to Life Satisfaction across Age. *Applied Research in Quality of Life*, 17, 511–524. <https://doi.org/10.1007/s11482-020-09903-5>
20. Kashdan, T. B., Biswas-Diener, R., & King, L. A. (2008). Reconsidering happiness: The costs of distinguishing between hedonics and eudaimonia. *The Journal of Positive Psychology*, 3(4), 219–233.
21. Keyes, C. L. (1998). Social well-being. *Social Psychology Quarterly*, 61(2), 121–140.
22. Linton, M. J., Dieppe, P., & Medina-Lara, A. (2016). Review of 99 self-report measures for assessing well-being in adults: Exploring dimensions of well-being and developments over time. *BMJ Open*, 6(7). <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015-010641>
23. Maddux, J. E. (2018) Subjective well-being and life satisfaction: An introduction to conceptions, theories, and measures. In Maddux, J. E. (Ed.), *Subjective Well-Being and Life Satisfaction* (pp 3–31). New York : Routledge.
24. Martela, F., & Sheldon, K. M. (2019). Clarifying the Concept of Well-Being: Psychological Need Satisfaction as the Common Core Connecting Eudaimonic and Subjective Well-Being. *Review of General Psychology*, 23(4), 458–474. <https://doi.org/10.1177/1089268019880886>
25. Linley, P. A., Maltby, J., Wood, A. M., Osborne, G., & Hurling, R. (2009). Measuring happiness: The higher order factor structure of subjective and psychological well-being measures. *Personality and Individual Differences*, 47, 878–884.
26. Robitschek, C., & Keyes, C. L. (2009). Keyes’s model of mental health with personal growth initiative as a parsimonious predictor. *Journal of Counseling Psychology*, 56, 321–329.
27. Ruini, C., & Ryff, C. D. (2016). Using eudaimonic well-being to improve lives. In A. M. Wood & J. Johnson (Eds.), *The Wiley handbook of positive clinical psychology* (pp. 153–166). New York : Wiley.
28. Ryan R. M., Deci E. L. (2017). *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. Guilford Press.

29. Ryff, C. D. (2014). Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and Psychosomatics*, 83(1), 10–28.
30. Schimmack, U. (2007). Methodological issues in the assessment of the affective component of subjective well-being. In A. D. Ong & M. H. M. van Dulmen (Eds.), *Oxford handbook of methods in positive psychology* (pp. 96–110). Oxford University Press.
31. Seligman, M. (2011). *Flourishing: A visionary new understanding of happiness and wellbeing*. Free Press.
32. Sheldon K. M. (2016). Putting eudaimonia in its place: On the predictor, not the outcome, side of the equation. In Vittersø J. (Ed.), *Handbook of eudaimonic wellbeing* (pp. 531–541). New York, NY : Springer.
33. Tatarikiewicz, W. (1976). *Analysis of happiness*. The Hague: Martinus Nijhoff.
34. Tay, L., & Kuykendall, L. (2017). Why self-reports of happiness and sadness may not necessarily contradict bipolarity: A psychometric review and proposal. *Emotion Review*, 9, 146–154.
35. Yap, S. C. Y., Wortman, J., Anusic, I., Baker, S. G., Scherer, L. D., Donnellan, M. B., & Lucas, R. E. (2017). The effect of mood on judgments of subjective well-being: Nine tests of the judgment model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 113(6), 939–961 <https://doi.org/10.1037/pspp0000115>
36. Tov, W. (2018). Well-being concepts and components. In E. Diener, S. Oishi, & L. Tay (Eds.), *Handbook of well-being*. Salt Lake City, UT: DEF Publishers. DOI:nobascholar.com
37. Chen, F. F., Jing, Y., Hayes, A., & Lee, J. M. (2013). Two concepts or two approaches? A bifactor analysis of psychological and subjective well-being. *Journal of Happiness Studies*, 14, 1033–1068.
38. van Zyl, L. E., & Rothmann, S. (2014). Towards happiness interventions: construct clarification and intervention methodologies. *Journal of Psychology in Africa*, 24(4), 327–341. <https://doi.org/10.1080/14330237.2014.980621>
39. Waterman, A. S. (1993). Two conceptions of happiness: Contrasts of personal expressiveness (eudaimonia) and hedonic enjoyment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 678–691.
40. Waterman, A.S. (2008). Reconsidering happiness: A eudaimonist's perspective. *Journal of Positive Psychology*, 3, 234–252.
41. Weinberg, M. K., Seton, C. and Cameron, N. (2018). The measurement of subjective wellbeing: item-order effects in the Personal Wellbeing Index-adult, *Journal of happiness studies*, 19(1), 315–332, doi: 10.1007/s10902-016-9822-1
42. Wilson, W. (1967). Correlations of avowed happiness. *Psychological Bulletin*, 67, 294–306.